

Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi Hakkında Bilgi Veren Metin

Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi (1983, ETS No. 112) kendi ülkelerinden başka bir ülkede hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm edilen şahısların belli şartlar altında cezalarının kendi ülkelerinde infazına imkân tanımaktadır. Bu şartların kısa bir açıklaması aşağıda verilmiştir.

Bu belge Sözleşmenin kapsamlı bir izahı değildir. Bu nedenle, cezanızın yerine getiren Devlette infazı için nakil imkânlarını araştırmak isterseniz, sözleşme metninin temini ve bulunduğunuz Devlet ile naklinizin söz konusu olduğu Devletin nakil imkânınızı ele almaları gibi daha ayrıntılı bilgi için bulunduğunuz cezaevi yetkililerine ya da Yerine Getiren Devletin yetkili makamlarına müracaat etmelisiniz. Ayrıca bilgi için Yerine Getiren Devletin konsolosluk görevlilerine de başvurabilirsiniz.

Sözleşme ne zaman geçerlidir?

Mahkûmiyet aldığınız Devlet ve vatandaşı olduğunuz Devlet Sözleşmeye Taraf ise (Sözleşme Taraflarının listesine buradan [ulaşabilirsiniz](#)).

Ancak, bu iki Devletin de AB üyesi olması halinde, nakil işlemi, karşılıklı tanıma ilkesinin hapis cezası veya Avrupa Birliği'nde infaz amacıyla hürriyeti bağlayıcı tedbire hükmeden cezai konulardaki kararlara uygulanmasına ilişkin 27 Kasım 2008 tarihli ve 2008/909/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı tarafından düzenlenmektedir. AB usullerinin işletilmesine ilişkin daha fazla bilgi için cezaevi yetkililerine ya da vatandaşı olduğunuz ülkenin konsolosluk temsilcisine danışabilirsiniz.

Nakle kim karar verecektir?

Nakil işleminin gerçekleştirilebilmesi için aşağıdakilerin rızası gerekmektedir:

- ilgili kişinin veya gerektiğinde bu kişinin kanuni temsilcisinin
- Hükmün verildiği Devletin ve;
- Hükümlünün nakledilmek istenildiği Devletin

Yerine Getiren Devlete nakilden kimler yararlanabilir?

Aşağıdaki şartların tümü yerine getirildiği takdirde, yerine Getiren Devlete nakledilmeye hak kazanabilirsiniz:

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı iseniz veya Türkiye Cumhuriyeti ile güçlü sosyal bağlarınız bulunuyorsa,
- Hakkınızda verilen hüküm kesinleşmişse,
- Kaide olarak, bakiye infazı gereken asgari altı aylık cezanız kalmış ise; istisnai durumlarda bu süre daha az olabilir,
- Mahkûmiyetinize konu olan fiil, yerine getiren Devlet Kanununa göre de suç teşkil ediyorsa.

Nakli takiben hangi hüküm infaz edilecektir?

- İnfazın devamı usulünü uygulayan Devletler için¹:

Nakli takiben infaz edilecek azami ceza süresi, Hak Devletinde verilen ceza miktarından, bu Devlette infaz edilen ve nakil tarihine kadar hak kazanılan indirimler düşüldükten sonra, kalan ceza kadar olacaktır. Eğer Hüküm Devletinde verilen ceza, Yerine Getiren Devlette aynı suç için öngörülen cezadan daha fazla süreliyse veya farklı bir nitelikteyse, asıl hükümden daha uzun süreli veya ağır olmamak üzere, Yerine Getiren Devletin mevzuatının elverdiği ölçüde, asıl hükme en yakın ceza uygulanacaktır.

Nakliniz gerçekleştiğinde, Hüküm Devletinde geçerli olan salıverilme düzenlemeleri geçerli olmaktan çıkacak ve Yerine Getiren Devlette geçerli olanlar uygulanacaktır. Bu durum, koşullu salıverilmeye ne zaman hak kazanacağınızı veya cezanızın infazına ilişkin diğer düzenlemeleri etkileyebilir. Nakil edilmeniz halinde, cezanız, Yerine Getiren Devlette geçerli olan yasa ve düzenlemeler uyarınca infaz edilecektir.

- Hükümün dönüştürülmesi usulünü uygulayan Devletler için:

Asıl hükmün, nakilden önce veya nakli müteakip, Yerine Getiren Devlet'teki (bir mahkeme) (Yetkili makamlar) tarafından, aynı suçun Yerine Getiren Devlet'te işlenmesi halinde verilecek olan hükme dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu [mahkeme]/[yetkili makam], hüküm Devletinde verilen kararda açıkça veya zımnen ortaya konması şartıyla, olaylara ilişkin bulgulara bağlı olacaktır. Dönüştürme işleminin naklin ardından gerçekleşmesi halinde, nakil talebinde bulunup bulunmayacağınız konusunda bir karar verebilmeniz için, asıl hükmün Yerine Getiren Devlet'te dönüştürüleceği hükmün niteliği ve süresi hususunda bir fikir edinebilirsiniz. Sözleşme hükümleri uyarınca, bu şekilde dönüştürülen bir hüküm asıl hükümden daha ağır ve uzun süreli olmayacak, aynı suç için Yerine Getiren Devletin Kanununun öngördüğü herhangi bir asgari cezaya tâbi olmayacak ve nakilden evvel tutuklulukta geçen tam süreyi göz önüne alacaktır.

Nakliniz gerçekleştiğinde, Hüküm Devletinde geçerli olan salıverilme düzenlemeleri geçerli olmaktan çıkacak ve Yerine Getiren Devlette geçerli olanlar uygulanacaktır. Bu durum, koşullu salıverilmeye ne zaman hak kazanacağınızı veya cezanızın infazına ilişkin diğer düzenlemeleri etkileyebilir. Nakil edilmeniz halinde, cezanız, Yerine Getiren Devlette geçerli olan yasa ve düzenlemeler uyarınca infaz edilecektir.

Diğer suçların kovuşturulması

Nakledilmeniz halinde, Yerine Getiren Devlet makamlarının hakkınızda mevcut hükme konu olan suç dışındaki herhangi bir suç dolayısıyla sizi yargılama, mahkum etme veya tutuklama yetkisini haiz olduğunu dikkate alınız.

Af, genel af, ceza hafifletme

Nakliniz, Hüküm Devleti veya Yerine Getiren Devlet tarafından uygulanabilecek herhangi bir af, genel af ya da ceza hafifletmeden faydalanmanıza engel teşkil etmeyecektir.

Asıl hükmün incelenmesi

Naklinizin ardından Hüküm Devletinde verilen asıl hükmün yeniden incelenmesi için gerekçe olarak gördüğünüz yeni bilgilerin edinilmesi halinde, herhangi bir inceleme başvurusuna ilişkin karar verecek olan yalnızca Hüküm Devletidir.

¹ Türkiye Cumhuriyeti "İnfazın Devamı" usulünü uygulamaktadır.

İnfazın sona erdirilmesi

Herhangi bir nedenle, Hüküm Devletinde verilmiş olan asıl hükmün bu Devlette infaz edilebilirliğinin ortadan kalkması halinde, Yerine Getiren Devlet makamları bu durumdan haberdar olur olmaz sizi tahliye edeceklerdir. Aynı şekilde, Yerine Getiren Devlette cezanızın infazı sırasında hükmün infaz edilebilirliği ortadan kalktığı takdirde, Hüküm Devletine yeniden geri dönmeniz durumunda, artık bu Devlette hakkınızda hükmolünmüş cezayı çekmekle yükümlü olmayacaksınız.

Usul hakkında bazı bilgiler

Nakil talebinizi Hüküm Devleti veya Yerine Getiren Devlet makamlarına bildirebilirsiniz.

Eğer Hüküm Devleti makamları nakil talebinizi değerlendirmeyi düşünüyorlarsa, sizin hakkınızda ve mahkumiyetinizle ilgili olgular, verilen ceza ile cezanızın niteliği ve süresi hakkında Yerine Getiren Devlet makamlarına bilgi verecektir. Yerine Getiren Devlet makamları, nakil talebinizi mütalâa etmek arzusundaysa, nakilden sonra çekmeniz gereken cezanın niteliği ve süresi hakkındaki bilgi²/naklinizi müteakip hükmün ne şekilde dönüştürüleceğine dair hususlar³ ile birlikte ceza indirimi ve şartlı tahliye gibi konularda bilgi sağlayarak Hüküm Devletine cevap verecektir. Nakliniz için hazırlık yapılırken sosyal ve tıbbi dosyanız Yerine Getiren Devlete gönderilebilir.

² İnfazın devamı usulünü uygulayan Devletler için geçerlidir.

³ Hükmün dönüştürülmesi usulünü uygulayan Devletler için geçerlidir.

Değiştirildiği Şekliyle Sözleşmeye Ek Protokol Hakkında Bilgi Veren Metin

Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi gibi, Ek Protokol (1979, ETS No. 167) ve onu değiştiren Protokol (2017, CETS No. 222) de kendi ülkelerinden başka bir ülkede hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm edilen şahısların, sosyal rehabilitasyonlarının kolaylaştırılması amacıyla cezalarının kendi ülkelerinde infazına imkân tanımaktadır. Sözleşmeye ilişkin bilgilerin çoğu Ek Protokol için de geçerli olsa da, Ek Protokol belirli durumlar için uygulanmakta ve bazı usuli değişiklikler içermektedir. Bu özel durumların kısa bir açıklaması aşağıda yer almaktadır.

Bu belge Ek Protokolün kapsamlı bir izahı değildir. Bu nedenle, daha detaylı bilgi edinmek isterseniz, birlikte okunmaları önemli olduğundan hem Sözleşme hem de Ek Protokolün bir nüshasının temini için cezaevi yetkililerine veya Yerine Getiren Devletteki uygun makama müracaat etmelisiniz. Ayrıca bilgi için Yerine Getiren Devletin konsolosluk veya diğer temsilciliklerine de başvurabilirsiniz.

Ek Protokol ne zaman geçerlidir?

a. Mahkumiyet aldığınız Devlet ve vatandaşı olduğunuz Devlet Sözleşmeye Taraf ise (Sözleşme Taraflarının listesine buradan ulaşabilirsiniz).

Sözleşmeye Taraf olan tüm Devletlerin Ek Protokole taraf olmadığını unutmayınız.

Ayrıca, bu iki Devletin de AB üyesi olması halinde, nakil işlemi, karşılıklı tanıma ilkesinin hapis cezası veya Avrupa Birliği'nde infaz amacıyla hürriyeti bağlayıcı tedbire hükmeden cezai konulardaki kararlara uygulanmasına ilişkin 27 Kasım 2008 tarihli ve 2008/909/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı tarafından düzenlenmektedir. AB usullerinin işletilmesine ilişkin daha fazla bilgi için cezaevi yetkililerine ya da vatandaşı olduğunuz ülkenin konsolosluk temsilcisine danışabilirsiniz.

b. Durumunuz aşağıdakilerden biriyse:

- i. Suçun işlendiği Devlet tarafından verilen hürriyeti bağlayıcı cezanın bir kısmı veya tamamı çekilmeden önce vatandaşı olduğunuz ülkeden kaçmış veya geri dönmüşseniz;
- ii. hürriyeti bağlayıcı cezaya ek olarak, cezanın infazın tamamlanmasının hemen ardından Yerine Getiren Devletten ayrılmak zorunda olduğunuzu belirten sınır dışı ya da tehcir emri almışsanız.⁴

Sözleşmeye kıyasla nakil işleminde ne gibi bir fark vardır?

İlk durumda, cezanızı çekmeden önce vatandaşı olduğunuz ülkeden kaçtığınızda veya geri döndüğünüzde, Hüküm Devleti, Yerine Getiren Devletten cezanızı veya cezanın geri kalanını infaz etmesini isteyebilir. Bu talebin kabulü reddedilebilir. Kabul edilene kadar Yerine Getiren Devlet sizi geçici olarak tutuklu tutabilir. Ancak, ceza infazı bakımından durumunuz, geçici tutuklulukta geçirilen süre nedeniyle ağırlaşmaz. Halihazırda vatandaşı olduğunuz ülkede bulunmanız dolayısıyla cezanızın nakline ilişkin rızanız veya görüşünüz gerekmemektedir.

İkinci durumda, hürriyeti bağlayıcı cezaya ek olarak bir sınır dışı veya tehcir emri aldığınızda, Hüküm Devleti, Yerine Getiren Devletten naklinizi isteyebilir. Cezanızı çektikten sonra Hüküm Devletinde kalma hakkınız olmayacağından, rızanız gerekli değildir. Ancak, Yerine Getiren

⁴ Türkiye Cumhuriyeti, bu durumun düzenlendiği Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesinin Ek Protokol'ünün 3. maddesine çekince koymuştur.

Devlet talebe ilişkin görüşünüzü değerlendirmeden bir karar vermeyecektir. Bu amaçla, Hüküm Devleti size görüşünüzü soracak ve bu doğrultuda Yerine Getiren Devleti bilgilendirecektir.

Bu durumda nakile karar verildiğinde, Hüküm Devleti izin vermedikçe veya cezanızı çektikten sonra Yerine Getiren Devlete gönüllü olarak dönmedikçe ya da orada kalmadıkça nakilden önce işlenen suçlardan dolayı kovuşturulmayacak veya mahkum edilmeyeceksiniz.

Sözleşme, nakil işleminin diğer tüm unsurları ve Yerine Getiren Devlet tarafından cezanızın infaz edilmesine ilişkin şartlar için geçerlidir.